

[S. Rasmussen.]

betyde en betydelig Nedgang i den Afgift, der skal svares. Men det, de paagældende skal ofre derfor, er deres Selvstændighed. Og her synes jeg, at Venstre som en Venne-tjeneste har ofret noget af det, som man dog har holdt saa stærkt paa og sat saa megen Pris paa: at Husmanden skulde være Ejers af Brøget og have en selvstændig Stilling. Her er i hvert Fald et Forhold, man maa tage i Betragtning, og som en Del Husmænd maaske vil tage i Betragtning. Men da de økonomiske Forhold er saa vanskelige, som de er i Øjeblikket, er jeg bange for, at den største Del af Statshusmændene med Brug efter den gamle Jordlov vil ofre deres Selvstændighed for den økonomiske Vindings Skyld, som de faar ved at gaa ind under Vilkaarene efter dette Forslag.

Jeg kan huske den Tid, da Dommerfuldmægtigen ved Auktioner maatte oplæse blandt Konditionerne, at Statshusmænd ikke kunde faa Kredit. Jeg forudser, at denne Bestemmelse fremtidig igen maa med, naar der holdes Auktioner. Ved Auktioner f. Eks. over Grisesøer maa man atter sige, at de Husmænd, som har valgt at komme ind under denne Lov, ikke kan faa Kredit.

Jeg er enig med den højtærede Landbrugsminister i, at det har været til stor Ulykke, at Landbrugerne har faaet saa megen Kredit; men jeg tror alligevel, den højtærede Minister vil give mig Ret i, at under visse Forhold kan det være til stor Hjælp ogsaa for en Statshusmand, at han kan faa Kredit for et eller andet. Dette synes jeg, man maa tage i Betragtning, naar man staar overfor et saadant Forslag. Vi fra vor Side mener i hvert Tilfælde, at da vi ikke er Tilhængere, men Modstandere af Statsfæstebrogene og derimod Tilhængere af de Brug, hvor man bliver Ejer, saa vil man ogsaa kunne forstaa, at vi har mødt dette Lovforslag med Betænkelighed. Vi er ikke imod konjunkturbestemte Afgifter — vi har selv i det andet høje Ting stillet Ændringsforslag derom —, men vi er imod den Maade, hvorpaa Afgifterne er bestemt. Jeg giver det ærede 14de tingvalgte Medlem (Jensen [Aale]) Ret i, at det kan være betænkeligt i Øjeblikket at gaa til en saa stor Forandring som denne, da man ikke ved, hvor Kronen ligger; det ærede Medlem udtalte ganske vist, at den i hvert Fald foreløbig vilde blive staaende, hvor den nu staar, men deraf har jeg maaske Lov til at skønne, at det ikke er helt sikkert, at den bliver liggende dér, hvor den nu ligger. Denne Udtalelse bestyrker mig i, at vi har Ret i, at det ikke er saa heldigt lige i Øjeblikket at

fastsætte en konjunkturbestemt Afgift for en længere Aarrække.

Som det er omtalt fra flere Sider, fastsættes Afgiften paa Grundlag af Priserne for Smør, Flæsk og Korn; men maaske kunde man ogsaa tænke paa andre Varer, jeg nævner f. Eks. Æg. Ingen tør vist nægte, at netop Ægproduktionen her i Landet for mange Statshusmænd og andre Husmænd i de senere Aar har været af overordentlig stor Betydning. Der kunde muligvis ogsaa være andre Ting, som kunde tages i Betragtning, men det vil jo kunne overvejes i det Udvalg, jeg paaskønner, man fra anden Side vil stille Forslag om at nedsætte. I det andet høje Ting har mit Parti, som sagt, stillet et Ændringsforslag, hvor vi er gaaet ind paa Tanken om konjunkturbestemte Afgifter, der fastsættes for et Aar ad Gangen, og vi har foreslaaet, at der ikke blot tages Hensyn til de her nævnte 3 Varer, men til flere andre. Jeg tror, det er saa meget nødvendiggere, som man i Virkeligheden ikke ved, hvorledes Landbrugets Forhold vil komme til at ligge i Fremtiden; muligvis maa Landbruget lægges helt om, ogsaa Husmændene kommer maaske til at lægge deres Produktion om paa en helt anden Maade, og det er derfor uheldigt at fastlægge Afgifter efter nogle faa Varer for en længere Aarrække. Da jeg i 1919 var meget stærkt inde paa denne Tanke, laa Forholdene ganske anderledes; da kunde man vente, at Forholdene med Hensyn til Smør, Flæsk o. s. v. laa nogenlunde sikkert, men det gør de ikke i Øjeblikket. Jeg kunde godt tænke mig, at en Del Statshusmænd maatte slaa sig paa Dyrkning af Havesager o. lign. Den højtærede Landbrugsminister udtalte i det andet høje Ting, at Husmændene maa vide, hvilke Forhold de gaar ind til. Det er rigtigt, men det ved de heller ikke, hvis dette Lovforslag vedtages. En Tønde Byg er ganske vist en Tønde Byg, og et kg Flæsk er et kg Flæsk, men Husmændene ved ikke, hvorledes Prisforholdene for disse Varer bliver, eller hvordan Produktionen i det hele kommer til at ligge. Derfor vilde det være klogt, om man paa dette Omraade som paa saa mange andre Omraader i disse Tider ikke lovgav paa ret langt Sigt, men, jeg kunde næsten sige, Dag for Dag. I dette Tilfælde ønsker vi Afgifterne fastsat for kun eet Aar ad Gangen.

Jeg er fuldstændig enig med de Talere, som har udtalt, at Husmændenes Stilling for Tiden er saa vanskelig, at det er umuligt for dem at betale de Afgifter, de nu staar overfor at skulle betale. Man kunde saa rejse det Spørgsmaal: Var det ikke klogere